

ΝΕΕΣ ΙΔΕΕΣ – ΕΝΝΟΙΕΣ – ΘΕΣΜΟΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ	- Θεσμός κοινοβουλευτισμού (Ένδοξη Επανάσταση Αγγλίας) - Θεσμός συνταγματικής μοναρχίας (Ένδοξη Επανάσταση Αγγλίας, γαλλικό σύνταγμα 1791) - «Κοινωνικό Συμβόλαιο» μεταξύ εξουσίας και εξουσιαζομένων, που δικαιολογεί το δικαίωμα αντίστασης και επανάστασης των λαών όταν δεν τηρείται από την εξουσία (Λοκ, Ρουσσό) - Αρχή διάκρισης εξουσιών: νομοθετική, δικαστική, εκτελεστική (Μοντεσκέ) - Η «Γενική Βούληση» του λαού καθορίζει τους νόμους (Ρουσσό) - Φωτισμένη δεσποτεία, η φιλελεύθερη μοναρχία (Φρειδερίκος Πρωσίας, Αικατερίνη Β΄ Ρωσίας) - Θεσμοί αβασίλευτης δημοκρατίας και ομοσπονδίας (αμερικανικό σύνταγμα) - Προάγγελος των πολιτικών κομμάτων, οι Λέσχες (Γαλλική Επανάσταση) - Έννοια του έθνους και του εθνικού στρατού (Γαλλική Επανάσταση) - Θέσπιση αστικού κώδικα (Γαλλική Επανάσταση) - Έννοια του πολίτη ως ατόμου με υποχρεώσεις και δικαιώματα, όπως στην αρχαία Αθήνα (Γαλλική Επανάσταση) - Διαμόρφωση επαναστατικού κλίματος για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε όλη την Ευρώπη (Γαλλική Επανάσταση, ισπανικά κινήματα, Ελληνική Επανάσταση)
ΚΟΙΝΩΝΙΑ- ΗΘΙΚΗ	- Η καλλιέργεια της ιδέας της ανεξιθρησκίας και της πνευματικής ανεκτικότητας και η απόρριψη του θρησκευτικού φανατισμού (Βολταίρος) - Ιδέες υπέρ της κατάργησης της δουλείας και των κοινωνικών ανισοτήτων - Η άποψη ότι ο θεσμός της ιδιοκτησίας δεν πρέπει να καταπατά την κοινωνική ισότητα (Ρουσσό) - Εξανθρωπισμός ποινικής δικαιοσύνης (Μπεκαρία) - Η ανάδειξη της δύναμης των μαζών ως ρυθμιστικού παράγοντα των εξελίξεων (Γαλλική Επανάσταση) - Η επιρροή της κοινής γνώμης από τις εφημερίδες (Γαλλική Επανάσταση) - Αρχίζει η πληθυσμιακή συγκέντρωση στις βιομηχανικές πόλεις (Βιομηχανική Επανάσταση)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	- Ολοκληρωτική κατάλυση του φεουδαρχικού συστήματος (Γαλλική Επανάσταση) - Εφαρμογή κεφαλαιοκρατικού συστήματος - Σταδιακή είσοδος όλων των δυτικοευρωπαϊκών χωρών στη βιομηχανική εποχή (Βιομηχανική Επανάσταση) - Φυσιοκράτες, εφαρμογή των φυσικών νόμων στην οικονομία (Κεναί, Τυργκό, Γκουρνάι) - Οικονομικός φιλελευθερισμός, νόμος προσφοράς και ζήτησης (Ανταμ Σμιθ) - Κατάργηση κρατικού παρεμβατισμού, ελεύθερη διεξαγωγή εμπορίου (laissez faire, laissez passer)

ΦΙΛΟ- ΣΟΦΙΑ	- Ορθολογισμός (Καρτέσιος) - Εμπειρισμός (Φραγκίσκος Βάκων) - Συνδυασμός ορθολογισμού και εμπειρισμού (Λοκ)
ΕΠΙΣΤΗΜΗ- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	- Νόμος παγκόσμιας έλξης (Νεύτων) - Αναλυτική γεωμετρία (Καρτέσιος) - Νόμος ατμοσφαιρικής πίεσης (Πασκάλ) - Απειροστικός λογισμός (Λάιμπνιτς) - Αερόστατο (αδερφοί Μογκολφιέ) - Αλεξικέραυνο (Βενιαμίν Φραγκλίνος) - Ατμομηχανή (Βατ) - Αρχή αφθαρσίας της ύλης (Λαβουαζιέ) - Γαλβανική στήλη (Βόλτα) - Θεωρία εξέλιξης ειδών (Λαμάρκ) - Θερμόμετρο (Φαρενάιτ, Κέλσιος, Ρεομύρ) - Ατμόπλοιο, σιδηρόδρομος
ΛΟΓΟΣ	- Διαμόρφωση νέου λεξιλογίου, με διαφοροποίηση της σημασίας ορισμένων λέξεων (Ντιντερό, «Εγκυκλοπαίδεια»)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	- Νέες παιδαγωγικές μέθοδοι (φυσική διδασκαλία Ρουσσό), που στηρίζονται: α) στην παρατήρηση της φύσης β) στο σεβασμό στην προσωπικότητα και τη σκέψη του μαθητή γ) στην κατάργηση της αυθεντίας δ) στο πείραμα - Υποχρεωτική δωρεάν εκπαίδευση (Γαλλική Επανάσταση)
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ- ΤΕΧΝΗ	- Ίδρυση μουσείων, για τη διατήρηση της παράδοσης και της ιστορικής κληρονομιάς (Γαλλική Επανάσταση) - Ανάπτυξη λογοτεχνίας πάνω σε κλασικά πρότυπα (Μολιέρος, Ρακίνας, Λαφονταίν, Ντεφόε, Βίνκελμαν, Γκαίτε, Σίλλερ) - Μπαρόκ στην τέχνη-17ος αι. (Καραβάτζιο, Ρέμπραντ, Ρούμπενς, Βαν Ντάικ, Βερμέερ): α) έμφαση στην πρόκληση συγκίνησης και εντυπωσιασμού β) εκφραστικότητα προσώπων γ) τέχνη των ηγεμόνων και της εκκλησίας - Ροκοκό 1730-1780 (Ζαν Βατό): α) έμφαση στον εσωτερικό διάκοσμο, με στόχο την ευχαρίστηση και όχι τον εντυπωσιασμό β) τέχνη της αστικής τάξης. - Νεοκλασικισμός 1780-αρχές 19ου αι. (Νταβίντ, Κανόβα)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

5 Μαΐου 1789	• Σύγκληση Γενικών Τάξεων από τον Νεκέρ, υπουργό Οικονομικών του Λουδοβίκου Ιστ'. 50% Τρίτη Τάξη, 50% ευγενείς και κληρικοί.
20 Ιουνίου 1789	• Οι εκπρόσωποι της Τρίτης Τάξης μαζί με λίγους αριστοκράτες δίνουν τον όρκο του Σφαιριστηρίου και συγκροτούν τη Συντακτική Συνέλευση.
14 Ιουλίου 1789	• Κατάληψη της Βαστίλλης, τυπική έναρξη Γαλλικής Επανάστασης, εξαιτίας της προσπάθειας του βασιλιά να κινηθεί στρατιωτικά εναντίον των επαναστατών.
4 Αυγούστου 1789	• Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη από τη Συντακτική Συνέλευση.
1791	• Πρώτο σύνταγμα Γαλλικής Επανάστασης: α) επιβολή συνταγματικής μοναρχίας β) δεν προστατεύονται τα δικαιώματα των λαϊκών τάξεων γ) δίνεται ψήφος μόνο σε όσους έχουν περιουσία και πληρώνουν φόρο. - Συγκρότηση Νομοθετικής Συνέλευσης, που είχε «αριστερότερη» σύνθεση, με κυρίαρχη ομάδα τους ζιρονδίνους. Οι «αβράκωτοι» ζητούσαν καθαίρεση του βασιλιά.
20 Απριλίου 1792	• Πόλεμος Αυστρίας-Πρωσίας εναντίον των επαναστατών της Γαλλίας και προδοτική σύμπραξη του βασιλιά της Γαλλίας με τους εχθρούς.
10 Αυγούστου 1792	• Εξέγερση λαού Παρισιού • Καθαίρεση βασιλιά • Ανάληψη εκτελεστικής εξουσίας από τον Δαντόν
Σεπτέμβριος 1792	• Νίκη Γάλλων εθελοντών στο Βαλμύ εναντίον των Αυστριακών
Οκτώβριος 1792	• Συγκρότηση Συμβατικής Συνέλευσης: α) κατάργησε τη μοναρχία β) εγκαθίδρυσε τη δημοκρατία γ) συγκρότησε Επιτροπές δ) έλαβε οικονομικά μέτρα προς όφελος των λαϊκών τάξεων ε) στηρίχτηκε στους ριζοσπάστες Ορεινούς
Ιανουάριος 1793	• Εκτέλεση Λουδοβίκου Ιστ'

**4 Δεκεμβρίου
1793**

- **Επαναστατική κυβέρνηση** των Ορεινών με επικεφαλής το **Ροβεσπιέρο**
- Αρχή περιόδου **Τρομοκρατίας** (βίαιη εξολόθρευση αντιπάλων)

Ιούλιος 1794

- **Καρατομούνται** ο Ροβεσπιέρος και οι συνεργάτες του.

1795

- **Δεύτερο σύνταγμα Γαλλικής Επανάστασης:**
 - α) σύνταγμα μετριοπαθές
 - β) περιόριζε το δικαίωμα της ψήφου στους εύπορους

1797

- **Συνθήκη Καμποφόρμιο**, που πέτυχε ο Ναπολέων, ως επικεφαλής των γαλλικών στρατευμάτων, με πολλά εδαφικά κέρδη για τη Γαλλία από τις γύρω ευρωπαϊκές χώρες.

1798

- **Εκστρατεία Ναπολέοντα στην Αίγυπτο** και αναχαίτισή του από τον Άγγλο ναύαρχο Νέλσον.

Νοέμβριος 1799

- **Πραξικόπημα** Ναπολέοντα κατά του Διευθυντηρίου (πολιτικού οργάνου της Γαλλικής Επανάστασης)
- Αυτοανακήρυξη Ναπολέοντα ως πρώτου **υπάτου** και αργότερα ως αυτοκράτορα